KOMISJONI OTSUS (EL) 2017/166,

27. november 2015,

riigiabi SA. 38831 (2014/C) (ex 2014/N) kohta, mida Portugal kavatseb anda ettevõtjale Volkswagen Autoeuropa, Lda

(teatavaks tehtud numbri C(2015) 8232 all)

(Ainult portugalikeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama sätte/sätete kohaselt märkusi ([1])

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

(1) Elektroonilises teatises, mis registreeriti 30. juunil 2014, teatas Portugal regionaalsest investeerimisabist, mida ta andis komisjoni heakskiidu alusel 30. aprillil 2014 ettevõtjale Volkswagen Autoeuropa, Lda (edaspidi „Autoeuropa“).

(2) Komisjon teatas 2. oktoobril 2014. aasta kirjaga Portugalile oma otsusest algatada abi suhtes Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetlus.

(3) Komisjoni otsus menetluse algatamise kohta avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ([2]). Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles esitama märkusi.

(4) Portugal esitas menetluse algatamise otsuse märkused 15. detsembril 2014 (2014/127950); täiendav teave esitati 27. veebruari 2015. aasta (2015/019588), 12. juuni 2015. aasta (2015/056315) ja 27. juuli 2015. aasta (2015/073908) kirjaga. Komisjoni talitluste, Portugali ametiasutuste ja toetusesaaja vaheline koosolek peeti Autoeuropa ruumides 19. mail 2015. aastal.

(5) Komisjon ei saanud märkusi üheltki huvitatud isikult.

2. MEETME/ABI ÜKSIKASJALIK KIRJELDUS

2.1. *ABIMEETME EESMÄRK*

(6) Portugal andis investeerimisabi Autoeuropa olemasolevale ettevõttele, mis asub Palmelas Peninsula de Setubali piirkonnas. Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c alusel on tegemist regionaalabikõlbliku piirkonnaga ning Portugali regionaalabi kaardi kohaselt, mis kehtib 2007. aastast kuni 2014. aasta juunini, ([3]) on regionaalabi tavapärane ülemmäär suurettevõtetele 15 %. Investeerimisabi andmisega kavatseb Portugal kõnealust piirkonda arendada.

([1]) ELT C 460, 19.12.2014, lk 55.
([2]) Vt joonealune märkus 1.
([3]) Riigiabi N 727/2006 – Portugal – Regionaalabi kaart 2007–2013 (ELT C 68, 24.3.2007, lk 26), pikendatud kuni 2014. aasta juuni lõpuni otsusega SA.37471 (2013/N) – Olemasoleva 2007.–2013. aasta regionaalabikaardi kehtivuse pikendamine 30. juunini 2014 (ELT C 50, 21.2.2014, lk 16).

2.2. *ABI SAANUD ETTEVÕTJA*

(7) Abi saanud ettevõtja on Autoeuropa, mis on Volkswageni kontserni (edaspidi „VW kontsern“) 100 % osalusega tütarettevõtja. VW kontserni on kirjeldatud paljudes riigiabi valdkonna otsustes, viimati komisjoni 9. juuli 2014. aasta otsuses algatada ametlik uurimine seoses ettevõtjale AUDI HUNGARIA MOTOR Ltd ([4]). antud regionaalabiga, millele komisjon viitab VW kontserni juhtumi täpsemaks kirjeldamiseks.

(8) Autoeuropa on tegutsenud aktiivselt Setubali piirkonnas alates 1991. aasta juunist ning on tootnud VW kaubamärgi nime all palju sõiduautomudeleid. Autoeuropa on suurettevõte. VW kontserni ega ettevõtet Autoeuropa ei saa lugeda raskustes olevaks äriühinguks, nagu see on määratletud raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks ette nähtud riigiabi käsitlevates liidu suunistes, ([5]) mis kehtisid teatamise hetkel.

2.3. *INVESTEERIMISPROJEKT*

(9) Investeerimisprojekti raames võetakse kasutusele uus tootmistehnoloogia „Modularer Querbaukasten“ (edaspidi „MQB“), mis asendab traditsioonilise platvormipõhise tootmisprotsessi. Uus tootmistehnoloogia võimaldab suuremat paindlikkust ja sünergiat sõiduautomudelite tootmisel. Komisjon viitab oma 13. juuli 2011. aasta otsusele algatada ametlik uurimine seoses ettevõtjale Volkswagen Sachsen antava regionaalabiga ([6]) tehnoloogia põhjalikumaks kirjelduseks.

(10) Palmelasse suunatud investeering võimaldab Autoeuropal toota sõiduautosid, mis kuuluvad sõiduautoturu kolme eri segmenti (määratletud POLK-i liigituse alusel) ([7]), nimelt A0-segmenti, A-segmenti ja B-segmenti. Praegu kavatseb VW kontsern toota uuel tootmisliinil A0-segmenti kuuluvaid linnamaastureid ja […] (*)-segmenti kuuluvaid veel mittetäielikult määratletud sõiduautosid, mis on Autoeuropa traditsioonilise platvormipõhise […]-segmendi mudeli järglased. VW kontsern ei välistanud võimalust, et alustab B-segmenti kuuluvate sõiduautode tootmist viie aasta jooksul pärast investeerimistegevuse lõpetamist. Investeeringust tulenev üldine tootmisvõimsus ulatub [140 000–160 000] autoni aastas. Praeguste plaanide kohaselt on [80 000–100 000] nendest A0-linnamaasturid ja [50 000–60 000] nendest on ette nähtud […]-segmendi mudelile.

(11) Investeerimine algas 26. juunil 2014. aastal ja planeeritakse valdavalt lõpetada detsembriks 2018. Täistootmist kavatsetakse alustada 2018. aasta lõpust.

2.4. *INVESTEERIMISPROJEKTIGA SEOTUD KULUD*

(12) Portugali ja VW kontserni vahel sõlmitud investeerimis- ja abilepingu ning Portugali 28. juuli 2014. aasta esildise kohaselt hõlmab investeering 672,9 miljoni euro suurusi abikõlblikke kulusid seadmete ja taristu (ehitus)tööde jaoks. Kulud kantakse 2014. ja 2019. aasta vahel. Umbes veerand kuludest on ette nähtud valmistajaseadmete jaoks. Valmistajaseadmed on Autoeuropa finantseeritav põhivara, mida ei kasutata Autoeuropa Palmela tehases, kuid mida Autoeuropa annab oma tarnijatele, et need saaksid oma tehastes VW kontsernile osi ja komponente toota. Kuigi see vara moodustab tarnijate tootmiskapitali lahutamatu osa, loetakse seda VW kontserni varaks.

(13) Kulud viitavad üksnes uuele ainelisele varale. Allolevas investeerimislepingust pärinevas tabelis on planeeritavad abikõlblikud kulud jaotatud tüübi ja aasta järgi.

([4]) Juhtum SA.36754 LIP – HU – Abi ettevõtjale AUDI HUNGARIA MOTOR Ltd (ELT C 418, 21.11.2014, lk 25).
([5]) ELT C 244, 1.10.2004, lk 2.
([6]) Juhtum SA.32169 – Saksamaa – LIP – Abi ettevõtjale Volkswagen Sachsen GmbH (ELT C 361, 10.12.2011, lk 17).
([7]) R. L. Polk & Co. (ka „POLK“) on üleilmselt integreeritud organisatsioon ja suurim turuteabe- ja -analüüsipakkuja autotööstuses. 16. juulil 2013. aastal omandas ettevõtte R. L. Polk & Co juhtiv üleilmne kriitilise teabe ja analüüsi allikas IHS Inc.
(*) Konfidentsiaalne teave.

Tabel 1

Abikõlblike kulude jaotus miljonites eurodes – investeerimisleping

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Kokku
Seadmed	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Valmistajaseadmed	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
KOKKU	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**672,9**

(14) See investeerimislepingu teabel põhinev kulude jaotus erineb teatisele lisatud lisateabelehel olevast kulude jaotusest. Lisalehel olevas selgituses teatavad Portugali ametiasutused, et VW kontsern on vähendanud investeerimislepingus määratud investeerimiskulude kogusummat 672,95 miljonist eurost 623,85 miljoni euroni. Lisateabelehel olev jaotus on kirjas allolevas tabelis.

Tabel 2

Abikõlblike kulude jaotus miljonites eurodes – lisateabeleht

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Kokku
Seadmed	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Valmistajaseadmed	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
KOKKU	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**[…]**	**623,9**

2.5. *ÕIGUSLIK ALUS*

(15) Abi andmise riiklik õiguslik alus on 17. augusti dekreet-seadus nr 287/2007, mida on muudetud 20. märtsi dekreet-seadusega nr 65/2009, mis kiidab heaks äriinvesteeringute ergutuste riikliku raamistiku, ja 15. novembri määrus nr 1464/2007, mida on muudetud 25. oktoobri määrusega nr 1103/2010, mille alusel koostatakse ja mis reguleerib abikava „Sistema de Incentivos a Inovação“.

(16) Portugal andis komisjoni heakskiidu alusel abi abikava „Sistema de Incentivos a Inovação“ rakendamise raames. Abikava oli komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008 ([8]) (edaspidi „GBER 2008“) kohaldamisel grupierandi alla kuuluv. Grupierand kehtis abitaotlustele, mille abikünnis jäi määruse artiklis 6 sätestatud künnisest allapoole.

2.6. *ABIMEEDE*

(17) Abi anti komisjoni heakskiidu alusel 30. aprillil 2014. aastal sõlmitud abi- ja investeerimislepingu järgselt. Investeerimisega seotud tegevus algas 26. juunil 2014. aastal pärast lepingu allkirjastamist.

([8]) Komisjoni 6. augusti 2008. aasta määrus (EÜ) nr 800/2008 EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse ühisturuga kokkusobivaks (üldine grupierandi määrus) (ELT L 214, 9.8.2008, lk 3), pikendatud kuni 30. juunini 2014.

(18) Abi antakse osaliselt tagasimakstava toetusena. Investeerimislepingu järgi tuleb 672,95 miljoni suurusest investeerimiskulude (sealhulgas valmistajaseadmete kulud) toetusest tagasi maksta 52,49 miljonit eurot (nimiväärtusega), mis teisendatakse osaliselt kapitalitoetuseks, kui Autoeuropa täidab teatud lepingulisi täitmise parameetreid. Teatises märgitakse, et VW kontserni viimase kulude planeerimise kohaselt on oodatavad investeeringukulud (623,9 miljonit) algselt planeeritust pisut väiksemad. Väiksemat summat arvesse võttes on teatatud abisumma ja teatatud abi osatähtsus 2014. aasta hindades vastavalt 36,15 miljonit eurot ja 6,03 %. Portugal tagab, et teatatud abisummat ja teatatud abi osatähtsust ei ületata, kui realiseeritud abikõlblikud kulud erinevad planeeritud abikõlblikele kuludest, mis on arvesse võetud teatises ja maksimaalse abisumma arvutamisel.

(19) Portugal kinnitab, et riigiabi mittesisaldava omapanuse, mis on vähemalt 25 % abikõlblikest kuludest, kannab Autoeuropa/Volkswagen oma vahenditest.

(20) Autoeuropa/Volkswagen on kohustatud jätkama investeerimist vähemalt viie aasta jooksul pärast projekti lõpetamist.

2.7. *MENETLUSE ALGATAMISE PÕHJUSED*

(21) Menetluse algatamise otsuses väljendas komisjon kahtlust, kas meede on kooskõlas 2007.–2013. aasta regionaalabi suunistega ([9]) abikõlblike kulude, maksimaalse abisumma ja abi osakaalu kohta, ning seega ka selles, kas meede on siseturuga kokkusobiv.

(22) Komisjon märkis, et teatatud abikõlblikud kulud sisaldasid kulusid valmistajaseadmete kohta, mille abikõlblikkuse suhtes väljendas komisjon kahtlust. Seetõttu ei saanud kinnitada, et teatatud maksimaalne abisumma, mis arvutatakse seoses teatatud investeerimiskulude kogusummaga, ei ületa maksimaalset abisummat, mida saab lubada.

(23) Komisjon märkis ka, et Autoeuropa sai investeerimisabi teisest investeerimisprojektist, mis viidi ellu samas kohas. Teise investeerimisprojektiga seotud tööd algasid vähem kui kolm aastat enne praeguse investeerimisprojekti tööde algust. Investeerimisprojekti eesmärgiks oli uuendada ja optimeerida tootmisprotsesse. Sellest lähtuvalt investeeriti kolme tegevusvaldkonda: i) infotehnoloogia valdkond – programmide ja uusimate tehnoloogiliste süsteemide rakendamine, ii) mootorsõidukite seest ja väljast värvimise valdkond – värvi pealekandmise automatiseerimine ja iii) stantside valdkond – stantsitavate osade vormide paigaldamine. Menetluse algatamise otsuse tegemise ajal ei selgitanud Portugal, mis ulatuses need täiustused vajalikud on ja kas need on vajalikud ka siis, kui platvormipõhine tootmine lõpetatakse ja asendatakse MOB-tootmistehnoloogiaga.

(24) Portugali esitatud teabe põhjal ei olnud komisjonil võimalik anda lõplikku hinnangut selle kohta, kas kaks investeerimisprojekti moodustavad ühtse investeerimisprojekti 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punkti 60 tähenduses. Komisjon otsustas ametliku menetluse käigus leida vastuse küsimusele, kas need kaks projekti on majanduslikult jagamatud 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste joonealuse märkuse 55 ([10]) tähenduses.

([9]) Regionaalabi suunised aastateks 2007–2013 (ELT C 54, 4.3.2006, lk 13). 28. juunil 2013 võttis komisjon vastu regionaalabi suunised aastateks 2014–2020, millega pikendati 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste kehtivust kuni 30. juunini 2014 (punkt 186) (ELT C 209, 23.1.2013, lk 1).

([10]) 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste joonealuses märkuses 55 on järgmine säte. „Et hinnata, kas alginvesteering on majanduslikult jagamatu, võtab komisjon arvesse tehnilisi, funktsionaalseid ja strateegilisi seoseid ning geograafilist asukohta (lähedust). Majanduslikku terviklikkust hinnatakse omandilisest kuuluvusest sõltumatult. See tähendab, et otsustades, kas ulatuslik investeerimisprojekt moodustab ühtse investeerimisprojekti, peab hindamine olema ühesugune, sõltumata sellest, kas projekti teostab üks ettevõtja või mitu ettevõtjat, kes jagavad investeerimiskulusid, või mitu ettevõtjat, kes kannavad erinevate investeeringute kulusid sama investeerimisprojekti raames (näiteks ühisettevõtte korral).“

(25) 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punkti 68 kohaselt peab komisjon algatama ametliku uurimismenetluse ja uurima üksikasjalikult ergutavat mõju, proportsionaalsust ning abi positiivset ja negatiivset mõju, kui toetusesaaja turuosa asjaomasel toote- ja geograafilisel turul ületab enne või pärast investeeringut 25 % (edaspidi ka „punkti 68 alapunkti a kontroll“) või kui investeeringuga saavutatud tootmisvõimsus on üle 5 % turu suurusest, mis on absoluutväärtuse või suhteliste näitajate alusel languses (edaspidi ka „punkti 68 alapunkti b kontroll“). Kui süvahindamine on vajalik, toimub see komisjoni teatise alusel, mis puudutab ulatuslike investeerimisprojektide regionaalabi süvahindamise kriteeriume ([11]) (IDAC).

(26) Komisjon jättis menetlemise algatamise otsuses asjaomase tooteturu täpse määratlemise lahtiseks ning võttis turu määratlemisel aluseks kõiki tõenäolisi alternatiive, sealhulgas ka kõige kitsamat segmenti, mille kohta on andmed saadaval ([12]). Kuna Autoeuropa hakkab tootma POLK-i kohaselt A0- ja […]-segmenti kuuluvaid autosid ning võib toota ka POLK-i alusel B-segmenti kuuluvaid autosid, siis leidis komisjon, et need üksikud segmendid ja Global Insighti järgi ([13]) ka linnamaasturite B-segment ning POLK-i alusel kombineeritud segment (A0 kuni B) on selle juhtumi puhul asjaomased tõenõolised turud.

(27) 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punktis 70 on sätestatud, et suuniste punktis 68 sätestatud kontrollide tegemisel tuleb turud üldjuhul määratleda EMP tasandil. Käesoleva juhtumi hindamise eesmärgil leiab komisjon, et asjaomane geograafiline turg hõlmab asjaomaste toodete puhul vähemalt EMP-d. Portugali ametiasutused ja Autoeuropa nõustusid, et komisjon rakendab seda geograafilise turu määratlust selle teatise eesmärgil.

(28) Uurimiseelse menetluse käigus leiti 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punkti 68 alapunkti a alusel tehtud analüüsi tulemusel, et kohaldatava turuosa 25 % piirmäära ületati EMP-s individuaalsete A- ja B-segmentide ning kombineeritud A0-, A- ja B-segmentide puhul (POLK-i järgi) kõigis asjaomastel aastatel.

(29) Kuna punkti 68 alapunkti a kontrolli tulemused juba näitasid, et vajalik on abi süvahindamine, siis leidis komisjon, et punkti 68 alapunkti b kontrolli ei ole vaja teha.

3. **HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED**

(30) Huvitatud kolmandatelt isikutelt ei saanud komisjon ühtegi märkust.

4. **PORTUGALI KOMMENTAARID**

4.1. *VALMISTAJASEADMED*

(31) Portugal loeb valmistajaseadmetesse investeeritava summa 136,3 miljonit eurot abikõlblikuks, kuna seadmed on teatatud projekti osa, kuuluvad Autoeuropa põhivara hulka, asuvad tarnija tehases abistatavas piirkonnas Portugalis ning tegevus jätkub vähemalt viis aastat pärast projekti lõpetamist. Portugali ametiasutused viitavad otsuse K(2002)1803 Ford España SA põhjendustele 36 ja 37, ([14]) milles komisjon märkis, et valmistajaseadmete kulud võib lugeda regionaalabi puhul abikõlblikuks, kui need kantakse abistatavates piirkondades.

([11]) ELT C 223, 16.9.2009, lk 3.

([12]) Selline lähenemisviis on kooskõlas komisjoni riigiabi puudutavate otsustega SA. 34118 (Porsche Leipzig), 9. juuli 2014. aasta otsus (C(2014) 4075) juhtumis SA.34118, ei ole veel ELTs avaldatud, saadaval aadressil http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?clear=1&policy_area_id=3; SA.30340 (Fiat Powertrain Technologies), 9. veebruari 2011. aasta otsus (K(2011)612): SA.30340 (ELT C 151, 21.5.2011, lk 5); SA. 32169 (Volkswagen Sachsen) 13. juuli 2011. aasta otsus (K(2011) 4935): SA.32169 (ELT C 361, 10.12.2011, lk 17); N 767/07 (Ford Craiova) 30. aprilli 2008. aasta otsus (K(2008) 1613): N 767/2007 (ELT C 238, 17.9.2008, lk 4).; N 635/2008 (Fiat Sicily), 29. aprilli 2009. aasta otsus (K(2009) 3051): N 635/2008 (ELT C 219, 12.9.2009, lk 3); ja N 473/2008 (Ford Espino) 17. juuni 2009. aasta otsus (K(2009) 4530): N 473/2008 (ELT C 19, 26.1.2010, lk 5).

([13]) Komisjon arvestas paljudes linnamaastureid puudutavates otsustes, viimati oma lõppotsuses Porschele antava regionaalabi osas (9. juuli 2014. aasta otsus: SA.34118 (2012/C, ex 2011/N), mida Saksamaa kavatseb anda ettevõtjatele Porsche Leipzig GmbH ja Dr. Ing. H.c.F. Porsche Aktiengesellschaft, ei ole veel ELTs avaldatud, saadaval aadressil http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?clear=1&policy_area_id=3), et linnamaasturite puhul on Global Insighti liigitus kohasem. POLK-i A0-segmenti kuuluvad linnamaasturid vastavad Global Insighti liigituses B-segmendi linnamaasturitele.

([14]) C34/2001, 7. mai 2002. aasta otsus riigiabi kohta, mida Hispaania kavatseb anda ettevõtjale Ford España SA (teatavaks tehtud dokument number K(2002) 1803 all), avaldatud ELTs L 314, 18.11.2002, lk 86.

(32) Enne investeerimislepingu sõlmimist 2014. aasta aprillis koostasid VW kontsern ja Autoeuropa valmistaja-seadmeid puudutava investeerimiskava, milles võeti arvesse neid kõlblikkuse kriteeriume ja tagati, et 136,3 miljoni eurone summa hõlmab ainult valmistajaseadmete kulusid, mis vastavad ülalolevatele tingimustele. Portugali ametiasutused seadsid eelnimetatud tingimuste järgimiseks sisse kontrollimehhanismi.

4.2. *ÜHTNE INVESTEERIMISPROJEKT*

(33) Portugal sõlmis 8. oktoobril 2013 investeerimislepingu Autoeuropaga seoses kolme eri projektiga, millest igaüks esindab algset investeeringut, mis on suunatud olemasoleva tegevuse laiendamisele. Portugal on seisukohal, et need projektid ei moodusta teatatud investeerimisprojektiga ühtset projekti 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punkti 60 tähenduses.

4.2.1. ALGNE INVESTEERIMINE SISE- JA VÄLISVÄRVIMISROBOTITESSE (VÄRVIMISTÖÖKODA)

(34) Esimene projekt on seotud robotite kasutuselevõtuga sise- ja välisvärvimise automatiseerimisel, mis parandab kvaliteeti (välimuse homogeensus, värvikihi paksuse vähendamine, ülepihustamise vähendamine, siseala mustuse vähendamine) ja suurendab tootlikkust. Peale selle paraneb ka ergonoomika, töötajad on paremini kaitstud ning materjali ja värvi kulub vähem. Vastavad abikõlblikud kulud ulatuvad 20 miljoni euroni ([15]) ja abisumma oli 2,89 miljonit eurot toetuse brutotoetusekvivalendina (GGE).

(35) Portugali ametiasutused rõhutavad, et see investeering ei moodusta ühtset majanduslikku tervikut teatatud investeerimisprojektiga. Teatatud investeerimisprojekti eesmärk on kogu tootmisprotsessi põhjalik muutmine, milleks rakendatakse MQB-tootmistehnoloogiat. Kui projekt tervikuna nõuab olulisi investeeringuid eelkõige monteerimisrajatistesse, siis MQB-tehnoloogia rakendamisel on vaja ainult väikseid investeeringuid olemasolevasse värvimistsehhi.

(36) Olemasolev värvimistsehh töötas tõhusalt enne MQB-investeeringut ja ilma selleta. Uued MQB-monteerimis-rajatised on funktsionaalsed ilma värvimistsehhi investeeringuteta. See tähendab, et MQB-tootmine oleks võimalik ja funktsionaalne ilma eelneva investeeringuta värvimistsehhi robotitesse. Kuigi mõlemad rajatised on autotoot-misprotsessi integraalne osa, ei ole need seotud investeeringutega majanduslikult jagamatul viisil.

(37) Asjaomased investeerimisotsused on tehtud sõltumatult (värvimistsehhi moderniseerimine: august 2011; MQB-investeering: mai 2014).

4.2.2. ALGNE INVESTEERIMINE STANTSIDESSE (SEADMETSEHH)

(38) Teine projekt puudutas Autoeuropa seadmetsehhi, kus toodetakse autokere metallosade vorme ja stantsimis-seadmeid. Tsehh on spetsialiseerunud mootoriruumi ja poritiibade seadmete tootmisele. Seadmetsehh tarnib oma tooteid VW kontserni tehastele üle maailma – ei piirduta ainult Autoeuropa varustamisega. Kuigi tehas on Autoeuropa osa, tegutseb see siiski autonoomselt ja sõltumatult tehase põhitegevusest, milleks on sõidukite tootmine.

(39) Algse investeerimise eesmärk tootmistehasesse oli olemasoleva tegevuse laiendamine. Et tootmiskvaliteeti ülitõhusate tehnoloogiliste täiustustega parandada, siis omandas Autoeuropa uusi stantsimisseadmeid, et valmistada kvaliteetsemaid seadmeid ja suurendada seadmetsehhi tootmismahtu. Abikõlblik investeering oli 12,7 miljonit eurot (diskonteeritud väärtusega 12,66 miljonit) ja abisumma oli 1,84 miljonit eurot brutotoetuse-kvivalendina.

(40) Arvestades, et seadmetetsehh tegutseb MQB-autotootmisprotsessist sõltumatult, asub samas tööstuspiirkonnas, kuid mitte autotootmistehasega samal maa-alal, ja investeeringuid puudutavad otsused on tehtud üksteisest sõltumatult (seadmetsehhi moderniseerimiseks 2011. aastal ja MQB-investeeringuks 2014. aasta mais), on Portugali ametiasutused seisukohal, et investeering seadmetsehhi ei moodusta ühtset majanduslikku tervikut teatatud investeerimisprojektiga.

([15]) Investeerimisprojekti algusaastal 2011 oli diskonteeritud väärtus 19,95 miljonit eurot, diskontomäär oli 1,56 %.

4.2.3. ALGNE INVESTEERING INFOTEHNOLOOGIA (IT) VALDKONDA

(41) Kolmas projekt puudutas investeeringuid IT-riistvarasse, mis suurendas koos uute tarkvararakendustega IT-turvet ja tootmise stabiilsust autotootmises. Autotootmine oleneb suurel määral tõrkevabadest ja töökindlatest IT-süsteemidest, sest iga auto (mootori tüüp käigukast, värv jne) konfiguratsiooni andmed suunatakse tootmisprotsessi kontserni andmevõrgu kaudu. Abikõlblik investeering oli 5,5 miljonit eurot (diskonteeritud väärtusega 5,5 miljonit) ja abisumma oli 0,79 miljonit eurot brutotoetusekvivalendina.

(42) Portugali ametiasutused leiavad, et see 2011. aasta IT-investeering ei moodusta ühtset majanduslikku tervikut teatatud investeerimisprojektiga. Uus tootmistehnoloogia MQB on võimalik ja funktsionaalne ilma eelneva investeeringuta IT-turbesse, arvestades, et kõik seadmed, mis toetavad ja juhivad MQB-tootmist, töötaksid samal viisil ilma selle eelneva investeeringuta. IT-investeering toimis tõhusalt enne MQB-investeeringut ja ilma selleta.

(43) Investeerimisotsused 2011. aasta IT-investeeringu ja 2014. aasta MQB-investeeringu kohta tehti üksteisest sõltumatult.

4.3. *ABIMEETME SÜVAHINDAMINE*

(44) Portugal esitas süvahindamiseks vajaliku teabe.

4.3.1. ABI POSITIIVSED MÕJUD

(45) Portugali eesmärk on kõnealust piirkonda arendada. Investeeringu abil soovitakse luua 500 uut otsest töökohta ja tagada pikemas perspektiivis 3 339 töökoha säilimine.

(46) Teatatud projekti toel tõstetakse oluliselt toetusesaaja töötajate kvalifikatsioonitaset ja suurendatakse nende vilumust. Ühtlasi suurendatakse nende tööalast konkurentsivõimet VW kontserni ja Portugali piires ja väljaspool ning suureneb ka piirkondlik oskustebaas. Selleks kavandatakse spetsiifiline koolitustegevus. Sellel kutseõppel on positiivne mõju oskusteabe edastamisele Setubal Peninsula piirkonnas.

(47) Investeerimisprojekt loob Autoeuropa tarnijatele rohkem ärivõimalusi. Autotööstusuuringute keskuse Center of Automotive Research kohaselt ulatub nende töökohtade koguarv, mis loodi autotööstuses ühe töökoha loomise tulemusena, 2,5 uue töökohani tarnijate ettevõtetes ja 2,2 uue töökohani teistes ettevõtetes, mis loodi tänu tarnija töötajate kulutustele Portugalis. Seetõttu loodab Portugal, et investeerimise tulemusena luuakse lisaks 500 uuele otsesele töökohale 2 350 kaudset töökohta.

(48) Portugali ametiasutused rõhutavad ka investeerimisprojekti positiivse piirkondliku mõju kvalitatiivseid aspekte. Investeerimisprojekt aitab kaasa Setubal Peninsula piirkonna arendamisele, sest see meelitab piirkonda tööstustarnijate investeeringuid, hõlmab tehnosiiret (teadmiste levik) ning loob aluse samal tegevusalal tegutsevate ettevõtjate klastrite tekkimisele. See võimaldab üksikutel tsehhidel rohkem spetsialiseeruda ja kogu tegevus muutub tõhusamaks.

(49) Toetusesaaja kutsuti osalema koos juhtivate ülikoolidega mitmesugustes projektides, et tootmistehnilisi protsesse arendada ja ergonoomikaga seotud aspekte käsitleda.

4.3.2. ABI ASJAKOHASUS

(50) Portugal märgib, et komisjon nõustus juba Porsche Leipzigi otsuse ([16]) puhul, et riigiabi on sobiv vahend edendada nende piirkondade regionaalset arengut, mis on teiste piirkondade keskmise olukorraga võrreldes ebasoodsas olukorras. Sama argumentatsioon kehtib ka Peninsula de Setubali piirkonda suunatud teatatud investeerimisabi kohta.

([16]) SA. 34118, 9. juuli 2014. aasta otsus, ei ole veel ELTs avaldatud, saadaval aadressil http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?clear=1&policy_area_id=3, põhjendus 107.

(51) Peninsula de Setubali piirkond on osa Lisboa e Vale do Tejo piirkonnast, mis hõlmab Lisboni ala ja on Portugali piirkonna kõige arenenum piirkond. Kui Peninsula de Setubali üksinda vaadelda, võib selle siiski eraldi piirkonnaks klassifitseerida, kuna sisemajanduse kogutoodang inimese kohta oli seal 2006.–2010. aastal (sellel perioodil määratleti riiklikud regionaalabi kaardid 2014.–2020. aasta kohta) 45 % kuni 47 % ELi keskmisest.

(52) Kui võrrelda Portugali keskmisega, siis Peninsula de Setubali sisemajanduse kogutoodang inimese kohta oli umbes 75 % kolme viimase aasta puhul.

Tabel 3

Sisemajanduse kogutoodang inimese kohta [1] **võrreldes Portugali keskmisega (EUR)**

Aasta	Peninsula de Setubal	Portugali keskmine	%
2013	12 302	16 372	75,1
2012	12 105	16 136	75,0
2011	12 656	16 686	75,8

[1] *Allikas:* INE – Instituto Nacional de Estatística (riiklik ametlik statistikaagentuur).

(53) Seetõttu leiab Portugal, et teatatud abi on kohane vahend Peninsula de Setubali regionaalse arengu soodustamiseks.

4.3.3. ERGUTAV MÕJU / VASTUPIDINE STSENAARIUM

(54) Portugal edastas tõendid selle kohta, et abi kuulub süvahindamise teatise teise stsenaariumi alla, sest selle mõju ergutab toetusesaajat tegema investeeringu Setubali tehasesse [asukoha nr 1] tehase asemel (EMP-s mitteabistatav piirkond), kuhu investeering oleks abi puudumisel suunatud. Portugal esitab andmed mitmeetapilise otsustamisprotsessi ja vastupidise stsenaariumi finantside kohta. Nende kirjeldused on allpool.

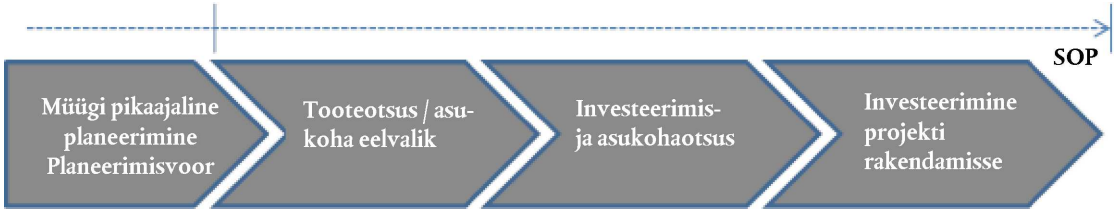
VW kontserni otsustamisprotsess

(55) VW kontsernis võetakse investeerimisotsused vastu mitmeetapilise otsustusprotsessi käigus, kus otsustajad analüüsivad eri asukohti konkureeriva võrdlemise protsessis. Peamised etapid on järgmised: 1) müügi pikaajaline planeerimine ja planeerimisvoorud; 2) tootearendus, tooteotsus ja asukoha eelvalimine ning 3) investeerimis- ja asukohaotsus.

(56) Sellist üldist protsessi järgiti teatatud investeeringuprojekti otsustes. Kuna need aga puudutasid Volkswageni kaubamärgi investeerimisprojekti, võtsid asjaomased otsused otse vastu Volkswageni kaubamärgi asutused ning kontserni tasandil täiendavaid otsuseid ei tehtud, sest kontserni asutuste koosseis on suuresti sama mis Volkswageni kaubamärgil.

(57) VW kontsernis võetakse uusi tooteid kavva nn toote loomise protsessiga, mis hõlmab nii tootearendust kui ka tootmise alustamist. Toote loomise protsess koosneb neljast peamisest etapist, mida on kirjeldatud allpool esitatud diagrammil:

[…]

1) **Müügi pikaajaline planeerimine ja planeerimisvoor 61**

(58) Lähtepunkt on müügi pikaajalise planeerimise etapp, mille käigus analüüsitakse turu arengu ja võimaliku nõudluse prognoose ning turuhinna kõikumisi. Müügi pikaajalise planeerimise käigus kavandatakse tootearendus […] aastaks ette ja selgitatakse välja, milline lisatootmisvõimsus on vaja saavutada või millised olemasoleva võimsuse kohandused on vajalikud. Müügi pikaajalist planeerimist peegeldavad tegelikud planeerimisvoorud, mille viib läbi grupi nõukogu ja mis sisaldavad kavandatud investeeringute finantsraamistikku. Müügi pikaajalise planeerimise etapi käigus tehakse ettepanek lasta välja uus toode/uued tooted, kuid see ei puuduta veel tootearendust, investeeringu- ega asukohaotsust.

(59) Teatatud projektiga seotud planeerimisvoorus 61 aastal 20xx seati eesmärgiks [140 000–160 000] üksust aastas. See on reaalne müügipotentsiaal uute toodete jaoks, mis kuuluvad segmentidesse A0 (maastikuautod) ja […] ([…]) Tootmise planeerimine näitas vajadust luua vastav tootmisvõimsus. Samal ajal peavad A0-segmendi maastikuautode ja […] kombinatsiooni mahud vastama MQB-strateegia raamistiku tingimustele.

(60) Selle etapi tulemus oli Volkswageni kaubamärgi MQB-investeerimispakett, mis oli suunatud tootmismahule [140 000–160 000] A0-segmendi maastikuautot ja […] aastas. Kavandatud tootmise alguskuupäev oli A0-segmendi maastikuautode osas 2016. aasta august ja […] puhul 2017. aasta november.

2) **Tootearendus, tooteotsus ja asukoha eelvalimine**

(61) Selle etapi ajal tegid mitu VW kontserni ja asjaomaste tootmiskohtade keskosakonda koostööd, et valmistada ette nii tooteotsus kui ka tootmiskoha eelvalimine. Järelevalveosakonnal on selles etapis keskne ja ühendav roll.

(62) Selle teise etapi esimene samm on tootearenduse protsess, mis algab abisaaja sise-eeskirjade kohaselt vähemalt […] enne ettenähtud tootmiskuupäeva algust. Teatatud projekti puhul algab tootmine 2012. aasta augustis (esimene tootmise alustamine […]).

(63) Tooteotsuse – st otsus toota müügi pikaajalisel planeerimisel väljapakutud toodet – eeldus on see, et tootearenduses saavutatakse eelmääratletud teostatavuse eesmärk. Uue toote müügist saadavat prognoositud tulu võrreldakse vajalike tootmiskuludega (sealhulgas investeerimiskuludega). Oodatava tootmiskulu kindlaksmääramiseks tuleb planeerimise eeldusena määrata hüpoteetiliselt esiteks teatav asukoht (asukoha eeldus). Asukoha eeldust kasutatakse selleks, et teha kindlaks projekti esimene kulustruktuur ja raamistik. Sellega ei määratleta eelnevalt kindlat tootmiskohta, vaid seda kasutatakse prognoositavate tootmiskulude hindamise alusena.

(64) Kui on tegemist praeguse toodangu järeltulijaga, siis toote praegune tootmiskoht valitakse tavaliselt tootmisasukohaks; täiesti uue toote puhul (ilma eelkäijata) põhineb tootmisasukoht tulemuslikkuse näitajatel. See tähendab, et parimate tulemuslikkuse andmetega asukoht on esimene valik. Praktikas võetakse kasutusele ka täiendavaid kriteeriume, nagu vajalik võimsus või sobivad struktuurid.

(65) Teatatud projekti puhul ei arvestata täiesti uude objekti investeerimist, sest […] hinna turusegmenti kuuluva [140 000–160 000] auto investeerimispakett on liiga väike, et täiesti uude objekti investeerimine oleks tasuv. Kui asukohahinnang ei puuduta täiesti uude objekti investeerimist, kasutatakse kahe sobiva asukohtade määramise põhikriteeriumina seda, kas olemasoleva tehase võimsust saab suurendada ja kas selle koha olemasolevad rajatised ühilduvad kavandatava projektiga, näiteks kas praeguse värvimistsehhi mõõtmed sobivad ka uue kavandatava investeeringu puhul jne.

(66) Nende kriteeriumide rakendamisel määratakse neli võimalikku asukohta ([asukoht 1 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas], Setubal, [asukoht 2 väljaspool EMP-d] ja [asukoht 3 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas]), mille kohta esitas Portugal 2012. aasta juulis ettevõtteteavet tootmiskulude võrdlevate arvutustena auto kohta. Need arvutused tegi Volkswageni kaubamärgi järelevalveosakond ([kontserni järelevalveosakond]). Arvutused hõlmasid

planeeritavaid müügimahtusid linnamaasturite A0-segmendis ja […]-segmendis ning lisaks ka planeeritavaid müügimahtusid [eelmääratletud mudeli] osas, mille tootmine oli erandlikult eelmääratletud [asukohta 1 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas]. Maastikuautode A0-segmendi, […]-segmendi ja [eelmääratletud mudeli] planeeritud tootmismahtude määramiseks neljale asukohale kaaluti kolme eri alternatiivi ning iga alternatiivi puhul tegi [kontserni järelevalveosakond] tootmis- ja investeerimiskulude eelarvutused.

(67) Planeerimisprotsessi hilisemas etapis välistati võimalike asukohtadena [asukoht 2 väljaspool EMP-d] ja [asukoht 3 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas], sest neid iseloomustavad vastavalt kõrged logistika- ja personalikulud. Seega varasemate otsuste tõttu paigutada [eelmääratletud mudeli] tootmine [asukohta 1 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas] ja [asukohta 2 väljaspool EMP-d] ning toota […] ja […] [asukohas 3 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas] ei olnud 2014. aastal (kui [kontserni järelevalveosakond] tegi täiendavad võrdlevad arvutused) [asukohas 2 väljaspool EMP-d] ega [asukohas 3 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas] mingit vaba tootmisvõimsust jäänud. Seetõttu hinnati kombineeritud linnamaasturite A0-segmendi ja […]-segmendi mahtusid ainult Setubali ja [asukoha 1 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas] puhul.

(68) Sellest tulenevalt tegi [kontserni järelevalveosakond] tooteotsuse seoses Setubali kui asukoha eeldusega. Portugal esitas tõendi, et 10. märtsil 2014. aastal võttis Volkswageni kaubamärgi tootekomitee (Volkswagen Ausschuss Produkte, VAP) vastu tooteotsuse ja kinnitas Setubali kui asukoha eelduse. Portugali esitatud tõend näitab, et juba selles etapis arvestati võimaliku riigiabi summaga kuni 36 miljoni eurot.

3) **Investeerimis- ja asukohaotsus**

(69) Pärast tooteotsuse vastuvõtmist on järgmine samm projektile sobivaima asukoha valik. Järelevalveosakond alustab tavaliselt kõigist Volkswageni tootmiskohtadest ja ahendab seda loendit nende asukohtadeni, mis näivad investeerimiseks sobivad olevat. Toote loomise protsessi tulemusena määratletakse otsusedokumendis investeeringu- ja tootmisstsenaariumid kõigi reaalsete kohtade jaoks ning antakse nendest ülevaade. Spetsiifilise asukoha- ja investeerimissoovituse põhjal peab Volkswageni kaubamärgi investeerimiskomitee (Volkswagen Ausschuss Investitionen, VAI) otsustama, kas projekt viiakse ellu või mitte.

(70) Nagu juba eespool nimetatud, ahendati selles etapis realistlike kohtade loendit [asukohani 1 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas] ja Setubalini. Nende kahe koha puhul määrati spetsiifilised asukoha tootmiskulud ja võrreldi neid. Need asukohapõhised kulud koosnevad võrdlusperioodil vajalikest investeerimiskuludest ja prognoositavatest tootmiskuludest. Portugal esitas ettevõtte autentsed ja ajakohased dokumendid, mille koostasid [kontserni järelevalveosakond] ja […] (kontserni riigiabi üksus) kuupäevaga 9. mai 2014 võrdlusolukorra analüüsi tõendina [asukoha 1 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas] ja Setubali kui potentsiaalsete asukohtade kohta. Portugal selgitas, et kui [asukoha 1 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas] tehases on paremad tõhususväärtused, siis Setubali tehasel on suurem võimalus regionaalsest investeerimisabist kasu saada. Selle võrdlusolukorra analüüsi põhjal ([17]) esitas [kontserni järelevalveosakond] otsuse soovituse, kus soovitas Volkswageni investeerimiskomiteele investeerimisasukohaks Setubali.

(71) Setubali investeerimisasukohana kinnitavad investeerimis- ja asukohaotsused võttis Volkswageni investeerimiskomitee vastu 28. mail 2014 ja 26. juunil 2014 ([18]). Portugal esitas protokolli koopia vastavatest koosolekutest, kus need otsused vastu võeti. Arvestades võrdlevaid arvutusi ja regionaalset abi nimiväärtusega 37,96 miljonit eurot (diskonteeritud väärtusega 33,4 miljonit), ([19]) kiidetakse mõlema otsusega heaks MQB-investeerimisprojekt investeerimismahuga 624 miljonit eurot. Esimese otsusega nõustuti, et esimene eelarveline osamakse suunatakse tehase ruumide puhastamiseks esimeste investeeringute jaoks ja teise otsusega määrati suur osa investeeringutest lähtuvatele kulutustele.

4.3.4. ABI PROPORTSIONAALSUS

(72) Portugal märgib, et ergutavat mõju näitavaid arvutusi võib kasutada ka abi proportsionaalsuse hindamise alusena.

([17]) See võrdlusolukorra analüüs on üksikasjalikult esitatud I lisas, mida ei saa avaldada, sest selle elemendid sisaldavad ärisaladusi.
([18]) Vt ka allolev joonealune märkus 20.
([19]) See arv põhineb abikõlblike kulutuste eri jaotumisele aastate lõikes võrreldes teatatud lõpliku investeeringukombinatsiooniga.

(73) Portugali lõplikust ergutavat mõju näitavast arvutusest ilmnes, et Setubali rahalised puhaskulud võrreldes [asukohaga 1 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas] on 48 miljonit eurot. Isegi abi korral on Setubalis toimuv tegevus 14,6 miljonit eurot (diskonteeritud väärtus) kallim kui [asukohas 1 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas] (lahutades rahalisest halvemusest abi, mis võeti arvesse võrdlusolukorra analüüsis; s.o 48 miljonit eurot – 33,4 miljonit eurot).

(74) Portugal väidab seetõttu, et ülekompenseerimist ei toimu, kuna abi ei leevenda täielikult Setubali tehase asukohaga seotud halvemust. Abi on seega proportsionaalne.

(75) Portugal juhib tähelepanu asjaolule, et Volkswageni investeerimiskomitee ei võta kõnealuse asukohta käsitleva otsuse puhul arvesse mitte üksnes rahalisi, vaid ka kvalitatiivseid kriteeriume, nagu sotsiaalse vastutuse põhjuseid või võimalust vältida tootmise üleviimist teistesse kohtadesse suurte tootmismahtude korral.

4.3.5. ABI NEGATIIVNE MÕJU KONKURENTSILE JA KAUBANDUSELE

(76) Portugal rõhutab, et regionaalabi eesmärk on eranditult Setubali tehase asukohast tingitud halvemuse leevendamine. Kuna abi on proportsionaalne ega mõjuta konkurentsi, sest igal juhul viidaks investeerimisprojekt ellu ning selle toel avalduks mõju konkurentsile ja kaubandusele. Investeerimisprojekt ei oleks saanud asuda teises abistatavas piirkonnas kõrgema või sama abi ülemääraga, kuna täiesti uus investeering ei oleks olnud tasuv ja ainus tõenäoline alternatiiv on mitteabistatav piirkond. Seetõttu ei avalda abi ühtekuuluvust kahjustavat mõju, mis oleks vastuolus regionaalabi tegeliku eesmärgiga.

5. **ABI HINDAMINE**

5.1. *ABI OLEMASOLU*

(77) Finantsabi annavad tagasimakstava toetusena Portugali ametiasutused ning seda finantseeritakse riigi üldisest eelarvest. Toetust annab seega liikmesriik riiklikest vahenditest ELTLi artikli 107 lõike 1 alusel.

(78) Kuna abi tõi kasu ainult ühele ettevõtjale, nimelt Autoeuropale, on tegemist valikulise meetmega.

(79) Rahalist toetust anti/antakse investeeringu jaoks autotööstuses, kus liikmesriikide vahel toimub tihe kaubavahetus ja mis osaliselt asendab teistest liikmesriikidest pärit vahetoodete tarnet. Järelikult kahjustab meede liikmesriikide vahelist kaubandust.

(80) Autoeuropa ja selle toodangu toetamine tähendab, et moonutatakse konkurentsi või tekib konkurentsi moonutamise oht.

(81) Sellest tulenevalt leiab komisjon, et teatatud meede kujutab endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

5.2. *ABIMEETME SEADUSLIKKUS*

(82) Portugali ametiasutused andsid abi komisjoni heakskiidu alusel ja teavitasid abimeetmest enne selle rakendamist ning täitsid sellega Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõike 3 kohaseid kohustusi, sest 2008. aasta üldise grupierandi määruse kohaselt tuleb teatud summat ületavast abist teavitada. Investeerimisprojektiga seotud abi on eraldi teatamisele kuuluv abi 2007.–2013. aasta regionaalarengu suuniste punkti 68 ja GBER 2008 kohaselt, sest planeeritud abisumma 36,15 miljonit eurot nüüdisväärtuses ületab eraldi teatamise künnise 11,25 miljonit eurot, mida kohaldatakse kõnealuses piirkonnas 2007. aasta juunist kuni 2014. aastani kehtiva regionaalabikaardi alusel.

5.3. *ABI HINDAMISE ÕIGUSLIK ALUS*

(83) Abi eesmärk on regionaalse arengu toetamine. Et abi- ja investeerimisleping allkirjastati 2014. aasta aprillis ainult komisjoni heakskiidul, siis on komisjon seisukohal, et abi anti enne 2014. aasta juulit ja seega tuleb seda 2014.–2020. aasta regionaalabi suuniste punkti 188 kohaselt hinnata 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste ja eelkõige nende punkti 68 sätete alusel, milles käsitletakse investeerimiseks ette nähtud regionaalset investeerimisabi ulatuslikele investeerimisprojektidele.

5.4. *KOKKUSOBIVUSE HINDAMISE STRUKTUUR*

(84) Komisjon peab hinnangu tegema kolmes etapis:

— esiteks peab ta kinnitama, et meede on kokkusobiv regionaalabi suuniste üldsätetega;

— teiseks peab ta kindlaks tegema, kas on võimalik kahtlusteta välistada, et 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punkti 68 alapunktide a ja b kohane „turuosa kontrollimine“ ja „tootmisvõimsuse suurenemine/turu tegevuse kontrollimine“ ei too kaasa süvahindamise vajadust;

— kolmandaks peab ta olenevalt teises etapis toimunud hindamise tulemustest võib-olla algatama süvahindamise.

5.5. *MEETME KOKKUSOBIVUS REGIONAALABI SUUNISTE ÜLDISTE KOKKUSOBIVUSE KRITEERIUMIDEGA*

(85) Komisjon märkis juba menetluse algatamise otsuses, et kõnealuse abi puhul on täidetud 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste üldkriteeriumid siseturuga kokkusobivuse kohta. Ametliku uurimise käigus ei leitud midagi, mis seaks selle hinnangu küsimuse alla. Komisjon märgib eelkõige järgmist.

— Abi antakse projekti jaoks Palmelas, mis on Portugali 2007. aasta juunist kuni 2014. aastani kehtiva regionaalabikaardi alusel regionaalabikõlblik piirkond.

— Puudub igasugune viide sellele, et VW kontsern üldiselt või nimelt Autoeuropa on raskustes olev äriühing raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antavat riigiabi käsitlevate ühenduse suuniste tähenduses, mis kehtisid teatamise hetkel. Seetõttu on toetusesaaja regionaalabikõlblik kooskõlas 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punktiga 9.

— Projekt hõlmab alginvesteeringut 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punkti 34 tähenduses. 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punktis 34 on alginvesteering määratletud kui investeering materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse seoses i) uue käitise rajamisega, ii) olemasoleva käitise laiendamisega, iii) käitise toodangu mitmekesistamisega uute täiendavate toodete lisamisega ning iv) olemasoleva käitise tootmisprotsessi põhjaliku muutmisega. Uue tootmistehnoloogia kasutusele võtmine tähendab olemasoleva käitise tootmisprotsessi põhjalikku muutust. Peale selle saab ka tehase toodangut mitmekesisemaks muuta.

— 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punkti 40 kohaselt on Autoeuropa kohustatud jätkama piirkonnas investeerimist vähemalt viie aasta jooksul pärast projekti lõpetamist.

— Toetusesaaja annab 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punkti 39 kohaselt riigiabi mittesisaldava omapanuse, mis on vähemalt 25 % abikõlblikest kuludest.

— 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punktis 38 sätestatud ametlik ergutava mõju nõue on täidetud ([20]).

— Projekti abikõlblikud kulutused piirduvad ainult uue ainelise varaga (ainult seadmed ja ehitised) ja vastavad sellega 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punktidele 50 ja 54.

([20]) Autoeuropa esitas abitaotluse 31. märtsil 2014. aastal ja kava haldav asutus kinnitas 4. aprillil 2014 kirjalikult põhjaliku ehtsuse kontrolli tulemusel, et projekt vastab põhimõtteliselt toetuse saamise tingimustele. Investeerimisleping sõlmiti 30. aprillil 2014 ja see sisaldas peatamisklauslit, mille alusel võib Volkswageni kontsern otsustada, kas jätkata projektiga või mitte, kui see otsus võetakse vastu enne 30. juunit 2014.

(86) Komisjon väljendas siiski algatavas otsuses kahtlust valmistajaseadmetega seotud kulutuste abikõlblikkuse suhtes. Peale selle ei olnud võimalik kindlalt väita, et samas kohas rakendatud teatatud projekt ja varasem investeerimisprojekt ei moodusta ühtset investeerimisprojekti 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punkti 60 kohaselt. Nendest asjaoludest tulenevalt ei saanud komisjon kindlaks teha, kas teatatud abi osatähtsus ületas suurima lubatud määra, ning seetõttu tekkis ka kahtlus, et regionaalabi andmisel kehtivat ülemmäära ületati.

5.5.1. VALMISTAJASEADMETEGA SEOTUD JÄRELDUS

(87) Komisjon selgitas kohtuasjas C-34/2001, et valmistajaseadmete kulud saab lugeda abikõlblikeks kuludeks ainult siis, kui need suunatakse kõnealuse liikmesriigi abistatavasse piirkonda ([21]). Komisjon märkis (vt ülalolevad põhjendused 31 ja 32), et kogu valmistajaseadmetesse suunatud 136,3 miljoni eurone investeering vastab regionaalabi suuniste üldiste kokkusobivuse kriteeriumidele, kui täidetud on järgmised tingimused: seadmed on teatatud projekti osa ja kuuluvad Autoeuropa põhivara hulka, asuvad tarnija tehases abistatavas piirkonnas Portugalis ning tegevus jätkub Portugalis abistatavas piirkonnas vähemalt viis aastat pärast projekti lõpetamist. Peale selle on Portugali abistatavates piirkondades, kus valmistajaseadmeid toodetakse, abi maksimaalne osatähtsus sama suur või suurem kui Palmela piirkonnas. Järelevalvemehhanismide abil tagatakse, et abi ei anta valmistajaseadmete jaoks, mis ei vasta ülalolevatele kriteeriumidele.

(88) Kooskõlas enda varasema praktikaga kohtuasjas C-34/2001 leiab komisjon, et Portugali abistatavates piirkondades kantavad valmistajaseadmete kulud ja 136,3 miljoni euroni ulatuva summa võib lugeda abikõlblikeks kuludeks 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punktide 4.1 ja 4.2 kohaselt.

5.5.2. ÜHTSET INVESTEERIMISPROJEKTI PUUDUTAV JÄRELDUS

(89) Komisjon analüüsis võimalust, et kolm varasemat investeerimisprojekti, mida Autoeuropa samas kohas ellu viis, moodustavad ühtse investeerimisprojekti.

5.5.2.1. *Algne investeerimine sise- ja välisvärvimisrobotitesse (värvimistöökoda)*

(90) Projekti raames hangiti värvimistsehhi jaoks uued robotid, mis aitasid töökvaliteeti parandada. Peale selle paranes ka ergonoomika, töötajad ja keskkond on rohkem kaitstud, materjalikulud on väiksemad ja tootlikkus suurem. Komisjon on seisukohal, et need investeeringud olid sellel ajajärgul vajalikud, et värvimistsehhi töötingimusi parandada. Seetõttu ei rakendatud neid teatatud projekti ettevalmistamiseks.

(91) Komisjon on seisukohal, et värvimistsehhis toimuva sise- ja välisvärvimise automatiseerimisse suunatud investeering ja teatatud investeerimisprojekt on tehniliste ja funktsionaalsete erinevustega ning investeerimisotsused tehti üksteisest sõltumatult. Sellest tulenevalt on komisjon seisukohal, et algne investeering värvimistsehhi ei moodusta ühtset majanduslikku tervikut teatatud investeerimisprojektiga ning seega ei moodusta need kaks investeeringut ühtset investeerimisprojekti 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punkti 60 tähenduses.

5.5.2.2. *Algne investeerimine stantsidesse (seadmetsehh)*

(92) Autoeuropa seadmetsehhis toodetakse autokere metallosade vorme ja stantsimisseadmeid. Tsehh on spetsialiseerunud mootoriruumi ja poritiibade seadmete tootmisele. Seadmetsehh tarnib oma tooteid VW kontserni tehastele üle maailma, st et ei piirduta ainult Autoeuropa varustamisega. Kuigi tehas on Autoeuropa osa, tegutseb see siiski autonoomselt ja sõltumatult tehase põhitegevusest, milleks on sõidukite tootmine.

([21]) Vt komisjoni otsus kohtuasjas C-34/2001 seoses ettevõtjaga Ford España (ülalolev joonealune märkus 14), põhjendused 36–37.

(93) Projekti raames hangitakse uued stantside seadmed, et valmistada kvaliteetsemaid seadmeid ja suurendada seadmetsehhi tootmismahtu. Seadmetsehh, mis toodab vorme ja stantsimisseadmeid kogu Volkswageni kontserni jaoks, ei asu samal maa-alal, kuhu teatatud investeering suunatud on, ning tegutseb autotootmistehasest sõltumatult. Seadmetsehhi moderniseerimist ja teatatud projekti puudutavad investeerimisotsused võeti vastu üksteisest sõltumatult. Sellest tulenevalt on komisjon seisukohal, et algne investeering seadmetsehhi ei moodusta ühtset majanduslikku tervikut teatatud investeerimisprojektiga ning seega ei moodusta need kaks investeerimisprojekti ühtset investeerimisprojekti 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punkti 60 tähenduses.

5.5.2.3. *Algne investeering infotehnoloogia (IT) valdkonda*

(94) Projekti raames hangiti uued IT-seadmed ja uued tarkvararakendused stabiilsema IT-turbe eesmärgil, et autotootmine oleks stabiilsem ja produktiivsem. IT-valdkonda suunatud investeeringutel puuduvad teatatud projektiga strateegilised ja tehnilised seosed, mis moodustaks nendest ühtse majandusliku terviku. IT-projekti ja teatatud projekti puudutavad investeerimisotsused võeti vastu üksteisest sõltumatult. Sellest tulenevalt on komisjon seisukohal, et need kaks investeerimisprojekti ei moodusta ühtset investeerimisprojekti 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punkti 60 tähenduses.

5.5.3. *ÜLDISTE KOKKUSOBIVUSE KRITEERIUMIDEGA SEOTUD ÜLDINE JÄRELDUS*

(95) Ülalnimetatust tulenevalt on komisjon seisukohal, et valmistajaseadmete 136,3 miljoni euro suuruseid kulusid võib teatatud projekti raames abikõlblikeks kuludeks lugeda, kui arvesse ei võeta varasemaid investeeringuid. Abikõlblike kulude summa, mida tuleb arvestada suurima lubatud abi ülemmäära arvutamisel, on 623,9 miljonit eurot (diskonteeritud väärtusega 599,6 miljonit eurot), nagu on näidatud selle otsuse tabelis 2. 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punktis 67 sätestatud vähendamismeetodi kohaselt moodustab projektiga seotud abi lubatud ülemmäär 6,13 % brutotoetusekvivalendist.

(96) Kuna kavandatud abi osakaal (36,15 miljonit eurot nüüdisväärtuses, 6,03 % abi ülemmäär) ei ületa abi lubatud ülemmäära ja teatatud abi ei kombineerita muu regionaalabiga, on projekti jaoks ette nähtud abi osakaal 2007.–2013. aasta regionaalabi suunistega kooskõlas.

(97) Kuna ei esitatud teavet, mis võiks mõjutada komisjoni menetluse algatamise otsuses esitatud järeldusi, mis puudutavad põhjenduses 85 viidatud üldisi kokkusobivuse kriteeriume, teeb komisjon ülalnimetatud kaalutluste põhjal järelduse, et 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste üldised kokkusobivuse kriteeriumid on täidetud.

5.6. *HINDAMINE 2007.–2013. AASTA REGIONAALABI SUUNISTE PUNKTI 68 SÄTETE KOHASELT*

(98) Kui komisjonil ei ole ametliku uurimismenetluse algatamise kohta esitatud märkuste alusel võimalik kahtlusteta kindlaks teha, et punkti 68 alapunktides a ja b nimetatud künniseid ei ületata, peab ta ametliku uurimise raames süvahindamise tegema ([22]). Vastavate kontrollide tegemiseks peab komisjon esmalt koostama asjaomaste toote- ja geograafiliste turgude sobivad määratlused.

(99) Menetluse algatamise otsuse põhjenduses 45 märkis komisjon, et 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punkti 68 eesmärkidel on investeerimisprojekti asjaomased tooted POLK-i liigituse kohaselt turusegmentidesse A0, A ja B kuuluvad sõiduautod.

(100) Komisjon jättis asjaomase tooteturu täpse määratlemise lahtiseks ning võttis turu määratlemisel aluseks kõiki tõenäolisi alternatiive, sealhulgas ka kõige kitsamat segmenti, mille kohta on andmed saadaval.

([22]) Kindlasti peab komisjon igal juhul ja seega olenemata 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punkti 68 künnistest tasakaalustama abi positiivse ja negatiivse mõju, enne kui ta teeb järelduse selle siseturuga kokkusobivuse kohta. Vt üldkohtu otsus kohtuasjas Smurfit Kappa Group *vs.* komisjon, T-304/08, EU:T:2012:351, punkt 94.

(101) Tava kasutada autotööstuse üksikute segmentide põhjal kitsaimat turumääratlust on hästi väljakujunenud sarnastes otsustes, sealhulgas lõplikes otsustes ([23]).

(102) Selle praktika aluseks on arvamus, et kõigi, isegi väikseimate turusegmentide konkurente tuleb kaitsta turgu valitsevate osalejate eest.

(103) Samuti põhineb see praktika konkurentsiga seotud majanduslikel kaalutlustel. Konkreetsemalt põhineb see lähenemisviis teoorial, et kaks toodet on nõudluse poolel omavahel asendatavad, kui tarbijad peavad neid asendustoodeteks tulenevalt nende omadustest, hinnast ja sihtotstarbest. Tava kaudu uurida turuosa ka kõige väiksemates võimalikes autoturu segmentides, mille kohta on teave olemas, järgib komisjon täpselt seda loogikat: komisjon on seisukohal, et hinnast, omadustest ja sihtotstarbest tulenev asendatavus on suurim samasse segmenti kuuluvate toodete vahel. Selles mõttes kajastab kõige väikseima võimaliku turusegmendi kasutamine ühe tõenäolise turuna horisontaalsete ühinemiste hindamise suuniste punkti 28, milles on märgitud, et „tooteid võib asjaomasel turul diferentseerida nii, et teatavad tooted asendavad üksteist paremini kui teised. Mida suurem on ühinevate äriühingute toodete asendatavus, seda tõenäolisem on, et ühinevad äriühingud märkimisväärselt hindu tõstavad. […] On tõenäolisem, et ühinevate äriühingute hinna tõstmise ajend kahaneb juhul, kui konkurendid valmistavad tooteid, mis sobivad hästi ühinevate äriühingute toodete asendamiseks, mitte olukorras, kus nad pakuvad vähemsobivaid asendajaid."

(104) Seepärast jaotataksegi tavalised autod traditsiooniliselt segmentidesse ja autotööstus määrab mudelid erinevatesse hästituntud segmentidesse. See kaalutlus on ajendanud komisjoni määratlema autotööstust käsitlevates juhtumites asjaomast turgu ka üksikute segmentide alusel ja sellel põhjusel on liikmesriigid nii selle juhtumi kui ka teiste puhul esitanud asjaomase turuga seotud argumente segmentide alusel.

(105) Kuna Autoeuropa hakkab tootma POLK-i kohaselt A0- ja […]-segmenti kuuluvaid autosid ning võib toota ka POLK-i alusel B-segmenti kuuluvaid autosid, siis leidis komisjon, et need üksikud segmendid ja Global Insighti järgi ka linnamaasturite B-segment ning POLK-i alusel kombineeritud segment (A0 kuni B) on selle juhtumi puhul asjaomased tõenäolised turud.

(106) Komisjon leidis, et asjaomane geograafiline turg hõlmab asjaomaste toodete puhul vähemalt EMP-d. Portugali ametiasutused ja Autoeuropa nõustusid, et komisjon rakendab seda geograafilise turu määratlust selle teatise eesmärgil ([24]).

(107) Eelnimetatust tulenevalt ja ka seetõttu, et ametliku uurimise käigus ei saanud komisjon lisateavet, mille alusel menetluse algatamise otsuse järeldusi muuta, kinnitab komisjon oma hinnangut seoses toote- ja geograafiliste turgude määratlustega.

5.6.1. TURUOSA KONTROLLIMISEGA SEOTUD JÄRELDUS (2007.–2013. AASTA REGIONAALABI SUUNISTE PUNKT 68 ALAPUNKT A)

(108) Komisjon kontrollis 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punkti 68 alapunkti a alusel kõiki tõenäolisi asjaomaseid toote- ja geograafilisi turgusid, et teha kindlaks, kas toetusesaaja turuosa on enne ja pärast investeeringut üle 25 %.

(109) Kuna ei olnud võimalik kindlaks teha, kas on olemas ühtne asjaomane toote- ja geograafiline turg, tuli arvesse võtta tulemusi kõikide tõenäoliste turgude puhul. EMP-s on Volkswageni kontserni turuosa nii A- ja B-segmendis eraldi kui ka kombineeritud A0-, A- ja B-segmendis (POLK-i kohaselt) aastatel 2013–2019 üle 25 %. Seetõttu järeldab komisjon, et punkti 68 alapunktis a sätestatud künnis on ületatud.

([23]) Vt näiteks komisjoni lõplik otsus Porsche juhtumi kohta, SA. 34118 (vastu võetud 2014. aasta juulis), kus turumääratluse küsimus jäeti lahtiseks ja arvestas traditsioonilise lähenemisviisina kõiki „usaldusväärseid turumääratlusi, mis määratlevad individuaalseid autosegmente (sealhulgas kõige kitsamat segmenti, mille kohta on andmed saadaval)". Vt selle otsuse põhjendus 86, kus on nimetatud mitu juhtumit, sealhulgas SA.30340 Fiat Powertrain technologies, põhjendus 88 („Kuna projekt ei ületa regionaalabi suuniste punktis 68 alapunktis a esitatud künniseid järgmise etapi toote turu kõige väiksema liigituse puhul, mille kohta on andmed saadaval, siis saab järeldada, et projekt ei ületa regionaalabi suuniste punktis 68 alapunktis a esitatud künniseid kõigi võimalike autosegmentide kombinatsioonide puhul"). Riigiabi otsused SA.30340 Fiat Powertrain Technologies, 9. veebruari 2011. aasta otsus (K(2011) 612) (ELT C 151, 21.5.2011, lk 5); SA. 32169 Volkswagen Sachsen, 13. juuli 2011. aasta otsus (K(2011) 4935) (ELT C 361, 10.12.2011, lk 17).

([24]) Vt ka menetluse algatamisotsuse punkt 3.3.2.2.

5.6.2. JÄRELDUS TOOTMISVÕIMSUSE KOHTA NÕRGALT ARENENUD TURUL (2007.–2013. AASTA REGIONAALABI SUUNISTE PUNKTI 68 ALAPUNKT B)

(110) Kuna punkti 68 alapunkti a kontrolli tulemused juba näitasid, et vajalik on abi süvahindamine, siis ei ole punkti 68 alapunkti b kontrolli vaja teha.

5.6.3. KOKKUVÕTE

(111) Eeltoodu põhjal järeldas komisjon, et punkti 68 alapunktis a kindlaks määratud künnis on ületatud. Komisjon otsustab seetõttu teha pärast Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 kohase menetluse algatamist süvahindamise, et teha kindlaks, kas abi on investeerimisprojekti jaoks ergutava mõjuna vajalik ja kas abimeetme eelised tasakaalustavad sellega põhjustatud konkurentsimoonutuse ja mõju liikmesriikide vahelisele kaubandusele.

5.7. *ABIMEETME SÜVAHINDAMINE*

(112) Süvahindamine tehakse hindamiskriteeriumide alusel.

5.7.1. ABI POSITIIVSED MÕJUD

5.7.1.1. *Abi eesmärk*

(113) Ulatuslike investeerimisprojektide süvahindamise teatise punkti 12 kohaselt peavad liikmesriigid tõendama, et investeerimisprojekt aitab kaasa asjaomase piirkonna arengule. Komisjon võtab teadmiseks investeeringu positiivse mõju piirkonnale, mida kirjeldas Portugal (vt ülalolevad põhjendused 45 kuni 49), ning on seisukohal, et eelkõige otseste ja kaudsete töökohtade loomise mõju, lisatarnijate toomine piirkonda, teadmiste toomine piirkonda ning piirkondliku oskustebaasi täiendamine moodustavad märkimisväärse panuse piirkonna arengusse ja ELi ühtekuuluvuseesmärgi saavutamisse.

5.7.1.2. *Abimeetme asjakohasus*

(114) Süvahindamise teatise punktides 17 ja 18 rõhutatakse, et investeerimistoetuste kujul võimaldatav riigiabi ei ole ainuke vahend, millega leevendada turuhäireid ja edendada majandusarengut ebasoodsas olukorras olevates piirkondades. Abi on asjakohane juhul, kui see annab muude poliitiliste meetmetega võrreldes konkreetseid eeliseid. Süvahindamise teatise punkti 18 kohaselt loetakse „asjakohaseks vahendiks meetmeid, mille puhul liikmesriik on kavandanud teisi poliitikavahendeid ja mille puhul sellise valikvahendi eelised nagu riigiabi konkreetsele ettevõtjale on tuvastatud“.

(115) Portugal õigustas (vt ülalolevad põhjendused 51 ja 52) abimeetme asjakohasust Peninsula de Setubali piirkonna majandusliku olukorraga ning esitas tõendid selle kohta, et piirkond on riigi keskmise olukorraga võrreldes ebasoodsas olukorras: 2011.–2013. aastal oli sisemajanduse kogutoodang inimese kohta umbes 75 % Portugali keskmisest.

(116) Võttes arvesse sotsiaal-majanduslikku olukorda Peninsula de Setubali piirkonnas, mis on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c kohaselt abikõlblik piirkond, kus abi ülemmäär on 15 %, ja kooskõlas varasemate otsustega (nt Dell Products Polandi abijuhtum ([25]) ja Porsche abijuhtum) ([26]), nõustub komisjon, et riigiabi andmine on sobiv vahend asjaomase piirkonna arengueesmärkide saavutamiseks.

5.7.1.3. *Ergutav mõju / vastupidine stsenaarium*

(117) Süvahindamise teatise punkti 20 kohaselt peavad 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punktis 38 sätestatud ametlikud ergutava mõju tingimused täidetud olema. Komisjon on ülalolevas punktis 5.5 kinnitanud, et teatatud

([25]) Komisjoni 23. septembri 2009. aasta otsus 2010/54/EÜ abi kohta, mida Poola kavatseb anda äriühingule Dell Products (Poland) Sp. z o. o. C 46/08 (ex N 775/07) (ELT L 29, 2.2.2010, lk 8), põhjendus 171.

([26]) SA. 34118, (2012/C, ex 2011/N), ei ole veel ELTs avaldatud, saadaval aadressil http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?clear=1&policy_area_id=3, põhjendus 107.

projekti puhul on need tingimused täidetud. Olulise ergutava mõju osas peab komisjon hindamiskriteeriumide alusel süvahindama, kas abi aitab mõjutada toetusesaaja käitumist selles suunas, et ta teeb asjaomases abistatavas piirkonnas (täiendava) investeeringu. Hindamiskriteeriumide punkti 22 kohaselt on ergutavat mõju võimalik tõendada kahe stsenaariumi korral: ilma abita ei tehtaks üldse mingit investeeringut, kuna see ei oleks ettevõtja jaoks üheski asukohas kasumlik (esimene stsenaarium); ilma abita tehtaks investeering teises asukohas (teine stsenaarium).

(118) Hindamiskriteeriumide alusel peab liikmesriik abi ergutava mõju olemasolu tõendama ja esitama selged tõendid selle kohta, et abil on reaalne mõju investeeringu või asukoha valikule. Seega on liikmesriik see, kellel on kohustus ergutavat mõju tõendada. Selle raames peab liikmesriik esitama ka igakülgselt kirjeldatud vastupidise stsenaariumi olukorra kohta, kus toetusesaaja abi ei saa. Komisjon peab nimetatud stsenaariume realistlikeks pidama.

(119) Portugali väitel (vt ülalolev põhjendus 54) kuulub Autoeuropale antav abi teise stsenaariumi alla. Portugal esitas seetõttu vastupidise stsenaariumi teatatud projektiga seotud konkreetse investeeringu ja asukoha planeerimise kohta, kus võeti arvesse tehase alternatiivset asukohta [asukohta 1 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas], […].

(120) Hindamiskriteeriumide punkti 25 kohaselt „võib liikmesriik tõendada abi stimuleeriva toime olemasolu teise stsenaariumi puhul, esitades ettevõtja dokumente, millest nähtub, et asukoha abistatavas piirkonnas paiknemisel tekkivaid kulusid ja tulusid on võrreldud kulude ja tuludega, mis tekiksid asukoha paiknemisel mõnes teises piirkonnas“. Liikmesriiki kutsutakse üles esitama finantsaruandeid, äriplaane ja muid dokumente mitmesuguste investeerimisstsenaariumide kohta.

(121) Portugal esitas (vt ülalolevad põhjendused 68, 70 ja 71) ajakohased ja autentsed dokumendid, mis kajastavad Volkswageni kontserni ja teatatud projektiga seotud Volkswageni kaubamärgi mitmeetapilist otsustusprotsessi seoses tooteotsuse ning investeerimis- ja asukohaotsusega.

(122) Nendest dokumentidest ilmneb, et pärast seda, kui 2012. aasta planeerimisvoorus 61 määrati müügipotentsiaal uute toodete jaoks, mis kuuluvad segmentidesse A0 (maastikuautod) ja […] ([…]), määras järelevalveosakond [kontserni järelevalveosakond] 2012. aasta juulis algselt neli võimalikku tootmisasukohta: Setubal, [asukoht 1 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas], [asukoht 2 väljaspool EMP-d] ja [asukoht 3 mitteabistatavas piirkonnas]. Asukohtade valimisel rakendati kaht põhikriteeriumit: kas olemasoleva tehase võimsust saab suurendada ja kas selle koha olemasolevad rajatised ühilduvad kavandatava projektiga. [Kontserni järelevalveosakonna] arvutused hõlmasid ka [eelmääratletud mudeli] müügimahtu, mille tootmist planeeriti alustada samal ajal. Kavandati kolm alternatiivi, mille tootmismahud jaotati nelja koha vahel. Iga alternatiivi puhul arvutati tootmiskulud auto kohta. Nende arvutuste põhjal ilmnes, et parim alternatiiv sellel ajajärgul oleks olnud kombineerida [eelmääratletud mudeli] ja A0-segmendi maastikuauto mahud [asukohas 1 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas] ja Setubalis piirduda uute tootmismahtude puhul […]-segmendiga.

(123) Hilisemas planeerimisjärgus otsustas järelevalveosakond [asukoha 3 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas] välistada suurte personalikulude tõttu ja [asukoha 2 väljaspool EMP-d] suurte logistikakulude tõttu. Seetõttu jäigi sõelale ainult [asukoht 1 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas] kui elujõuline alternatiivne asukoht Setubalile.

(124) Komisjon märgib, et 2014. aasta jaanuaris otsustas Volkswagen alustada [eelmääratletud mudeli] tootmist [asukohas 1 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas] ja [asukohas 2 väljaspool EMP-d], kus juba oli selle mudeli eelkäijat toodetud. Portugal esitas tõendid, et isegi pärast [eelmääratletud mudeliga] seotud otsuse vastuvõtmist jäi [asukoht 1 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas] teatatud investeerimisprojekti puhul realistlikuks stsenaariumiks. Esitatud dokumentide põhjal järeldas komisjon, et kui Volkswageni tootekomitee võttis 2014. aastal vastu tooteotsuse, oli [asukohas 1 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas] piisavalt võimsust, et vastata teatatud projektiga seotud vajadustele. Seda kinnitab Volkswageni kontserni 2015. aasta otsus toota [asukohas 1 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas] teist mudelit, mille aastane tootmismaht oli nagu teatatud projektis.

(125) Komisjon tegi ka kindlaks, et vastupidise stsenaariumi puhul võeti arvesse ka asjaomaseid kulusid, mis olid seotud [asukohas 1 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas] vajalike lisavahetustega, et tulla toime teatatud projektist tulenevate lisamahtudega. Komisjon võtab arvesse ka Portugali väidet, et kui Setubali ei oleks valitud teatatud projekti asukohaks, oleks Autoeuropa pidanud suurema osa tehasest sulgema. Komisjon tegi kindlaks, et vastupidise stsenaariumi puhul võeti arvesse nii Setubali piirkonna töötajate vabastamisest tulenevaid kulusid kui ka punktis 4.2 nimetatud varasemate investeerimisprojektide jaoks antud riigiabi hüvitamise kulusid.

(126) Komisjon jäi rahule ka sellega, et vastupidises stsenaariumis kasutatud kahe asukoha investeerimis- ja tootmiskulude arvutused on täpsed ning põhinevad tehaste esitatud andmetel või realistlikel prognoosidel.

(127) Nagu on kirjeldatud põhjenduses 70 ja selle otsuse I lisas, on tootmiskohas tekkivate tootmiskulude hinnangute põhjal, mis hõlmavad tootmiskulusid ja investeerimiskulusid, Setubalis kuluhalvemus nimiväärtusega 90 miljonit eurot võrreldes [asukohaga 1 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas]. Setubali kuluhalvemuse tasakaalustamiseks ja pidades silmas Volkswageni investeerimiskomitee eesseisvat ametlikku otsust investeerimisprojekti asukoha kohta, võttis Volkswageni tootekomitee 10. märtsil 2014 vastu tooteotsuse ja Autoeuropa esitas 31. märtsil 2014. aastal abitaotluse.

(128) 28. mai 2014. aasta ja 26. juuni 2014. aasta otsusega määras Volkswageni investeerimiskomitee teatatud investeeringuprojekti asukohaks Setubali. Nagu Volkswageni investeerimiskomitee koosoleku protokollist nähtub, tehti see otsus riigiabi saamise tingimusel. Investeerimisprojektiga seotud töid alustati 26. juunil 2014. aastal.

(129) Komisjon märgib eeltoodud selgitustest lähtudes (vt põhjendus 85) kooskõlas hindamiskriteeriumide punktiga 20, et 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punktis 38 sisalduvad ergutava mõju ametliku hindamise üldkriteeriumid on täidetud. Lisaks esitas Portugal selged tõendid selle kohta, et abil oli asukohaotsuse tegemisel reaalne mõju. Volkswageni kontsern otsus viia teatatud projekti Setubali alles pärast investeerimislepingu ([27]) sõlmimist, millega kinnitati, et investeerimisprojekti puhul võib arvestada riigiabiga. Komisjon on seisukohal, et Portugali poolt hindamiskriteeriumide punktide 23 ja 25 alusel esitatud vastupidine stsenaarium on realistlik ning autentsete ja ajakohaste dokumentidega tõendatud. Abil on järelikult reaalne (oluline) ergutav mõju: kuluhalvemuse vähendamise kaudu kahe asukoha vahel Setubali kasuks mõjutas see abi abisaava ettevõtja otsust asukoha valimisel. Ilma abita ei oleks investeeringut Setubali tehtud

5.7.1.4. *Abi proportsionaalsus*

(130) Hindamiskriteeriumide punkti 29 alusel peab abi suurus abi proportsionaalsuse tagamiseks piirduma abisaava piirkonna investeeringuks vajamineva miinimumiga.

(131) Regionaalabi loetakse üldiselt abistatavate piirkondade probleemide ulatusega proportsionaalseks, kui see ei ületa abi andmisel kehtivaid ülemmäärasid, kaasa arvatud ulatuslikele investeerimisprojektidele (mis on kehtival regionaalabi kaardil juba märgitud) antava abi ülemmäärade automaatne järkjärguline vähendamine. Sel juhul ei ole abi osakaal suurem kui regionaalabi ülemmäärad, mida korrigeeritakse vähendamismehhanismiga, millele osutati juba käesoleva otsuse põhjenduses 96.

(132) Lisaks 2007.–2013. aasta regionaalabi suunistes sätestatud proportsionaalsuse üldpõhimõttele on süvahindamise teatises ette nähtud süvahindamine. Süvahindamise teatise teise stsenaariumi kohaselt on abi proportsionaalne, kui see võrdub abi saava ettevõtja poolt abistatavas piirkonnas tehtava investeeringu puhaskulude ja mõnes muus piirkonnas tehtava investeeringu puhaskulude vahega.

(133) Portugali esitatud dokumentidest nähtub (vt ülalolevad põhjendused 68, 70 ja 71), et abi oli piiratud vajaliku summaga, sest Setubalis ja […] tehtavate investeeringute kulude vahet ei ületatud. Võrdlusolukorra analüüsi käigus tehtud arvutused (ja investeerimisotsuse põhjal koostatud dokumendid) näitavad, et Setubal läheb isegi abi saamise korral diskonteeritud väärtuses 14,6 miljoni euro võrra kallimaks kui [asukoht 1 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas]. Komisjon peab järelejäävat kuluhalvemust vastuvõetavaks teatud kvaliteediaspektide tõttu, nagu sotsiaalse vastutuse põhjused (ilma investeeringuta oleks Autoeuropa pidanud suurema osa Setubali tehasest sulgema) või tõenäosus, et Setubal suudab suurte tootmismahtudega ilma teiste tehaste abita hakkama saada. [Asukoht 1 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas] oleks aga pidanud osa tootmist asukohta [asukoht väljaspool EMP-d] viima. Kui arvutamisel võetakse arvesse teatatud diskonteeritud abisummat 36,15 miljonit eurot, ([28]) on Setubali asukohahalvemus ikka 11,85 miljonit eurot (48 miljonit eurot – 36,15 miljonit eurot).

([27]) Investeerimisleping sisaldas peatamisklauslit, mille alusel võib Volkswageni kontsern otsustada, kas jätkata projektiga või mitte, kui see otsus võetakse vastu enne 30. juunit 2014.

([28]) Vt abisummade erinevuse selgitus ülalolevas joonealuses märkuses 19.

(134) Kuna abi piirdub summaga, mis on vajalik selleks, et tasakaalustada investeerimisprojekti täiendavad puhaskulud, mis tekivad Setubalis paiknemise korral võrreldes teise asukohaga [asukoht 1 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas], peab komisjon abi proportsionaalsust tõendatuks.

5.7.2. ABI NEGATIIVNE MÕJU KONKURENTSILE JA KAUBANDUSELE

(135) Hindamiskriteeriumide punktis 40 on öeldud: „Kui võrdlusanalüüs siiski annab alust arvata, et investeering oleks tehtud igal juhul ka ilma abita, kuigi võib-olla teises asukohas (teine stsenaarium), ja kui abi on proportsionaalne, siis oleksid võimalikud konkurentsimoonutuste tunnused, nagu suur turuosa ja tootmisvõimsuse kasv ebatõhusatel turgudel, abist sõltumata põhimõtteliselt samasugused."

(136) Ilma teatatud abita oleks investeering suunatud teise asukohta EMP-s ja tulemuseks oleks olnud samasugune konkurentsimoonutus (st teine stsenaarium). Kuna abi piirdub summaga, mis on vajalik lisakulutuste hüvitamiseks, mis tulenevad piirkondlikust mahajäämusest, siis puudub sellel konkurentsile negatiivne mõju, nagu erainvesteeringute väljatõrjumine.

(137) Hindamiskriteeriumide punkti 50 kohaselt on geograafilise eripära tõttu regionaalabi võimalikke negatiivseid asukohaga seotud mõjusid regionaalabi suunistes ja regionaalabi kaartides teataval määral juba arvestatud ja piiratud, määratledes selgelt piirkonnad, kus võib regionaalabi anda, võttes arvesse võrdsete võimaluste ja ühtekuuluvuspoliitika eesmärke ning abikõlbliku abi osatähtsuseid. Hindamiskriteeriumide punktis 53 kohaselt ilmneb siiski, et kui ilma abita oleks investeering tehtud vaesemasse piirkonda (mida suurem piirkondlik mahajäämus, seda suurem maksimaalne regionaalabi osatähtsus) või piirkonda, millel arvatakse olevat samasugune mahajäämus kui sihtpiirkonnal (sama suur maksimaalne regionaalabi osatähtsus), loetakse seda negatiivseks mõjuks kaubandusele ja kaalumisel negatiivseks elemendiks, mida positiivsed elemendid tõenäoliselt ei kompenseeri, kuna see on vastuolus regionaalabi aluspõhimõtetega.

(138) Teatatud projekti puhul ei arvestata täiesti uut investeeringut, sest […] hinna turusegmenti kuuluva [140 000–160 000] auto investeerimispakett on liiga väike, et uus investeering oleks tasuv. Kui kavandatava projekti suhtes rakendada veel kaht kriteeriumit olemasoleva lisavõimsuse ja kokkusobivate rajatiste näol, piirdusid algsed alternatiivsed asukohad ainult [asukohaga 1] [EMP-s] (mitteabistatavas piirkonnas), [asukohaga 2] ([väljaspool EMP-d]) ja [asukohaga 3] ([EMP-s mitteabistatavas piirkonnas); hilisemas etapis välistati [asukoht 2 väljaspool EMP-d] ja [asukoht 3 EMP-s mitteabistatavas piirkonnas], sest neid iseloomustavad vastavalt kõrged logistika- ja personalikulud.

(139) Sellest tulenevalt järeldas komisjon, et miski ei viita sellele, et investeering oleks tehtud teises abistatavas piirkonnas, kus abi ülemmäär on suurem või võrreldav. Seetõttu on komisjon seisukohal, et abi ei avalda ühtekuuluvust kahjustavat mõju, mis oleks vastuolus regionaalabi tegeliku eesmärgiga, ning abil puudub põhjendamatu negatiivne mõju kaubandusele.

5.8. *TASAKAALUSTAMINE*

(140) Olles kindlaks teinud, et abi soodustab investeeringu tegemist asjaomases piirkonnas ja et see on proportsionaalne, tuleb kaaluda abi positiivset ja negatiivset mõju.

(141) Hindamine kinnitas, et abimeede avaldab ergutavat mõju investeeringute ligimeelitamisel, aidates märkimisväärselt kaasa ebasoodsas olukorras oleva piirkonna arengule, mis on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c kohaselt abikõlblik, ilma et see kahjustaks sama või kõrgema abi ülemmääraga piirkonda (ei avalda ühtekuuluvust kahjustavat mõju). Komisjoni hinnangul on investeering vaesemasse piirkonda liidu ühtekuuluvuse jaoks tähtsam kui sama investeering soodsamas olukorras olevasse piirkonda. Komisjon lähtub vastavalt hindamiskriteeriumide punktile 53 sellest, et „teisalt ollakse üldiselt seisukohal, et sellise regionaalabi positiivne mõju, millega kompenseeritakse ainult puhaskulude vahe võrreldes arenenuma alternatiivse investeerimise sihtkohaga […], kaalub üles kõik uue investeeringu alternatiivse sihtkohaga seotud negatiivsed mõjud".

(142) Eeltoodud kaalutluste alusel lähtub komisjon lisaks sellest, et abi puhul, mis võrdub valitud asukohas teostatava investeerimisprojekti puhaskulude ja arenenumas alternatiivses asukohas tekkivate puhaskulude vahega, kaalub positiivne mõju eesmärke ja proportsionaalsust silmas pidades (vt ülal) üles negatiivse mõju kaubandusele alternatiivses asukohas.

(143) Komisjon otsustas 2007.–2013. aasta regionaalabi suuniste punkti 68 ja Euroopa Liidu toimimise lepingu põhise süvahindamise põhjal, et abi on investeerimisprojekti jaoks ergutava mõjuna vajalik ja abimeetme eelised tasakaalustavad sellega põhjustatud konkurentsimoonutust ja mõju liikmesriikide vahelisele kaubandusele.

6. **KOKKUVÕTE**

(144) Komisjon järeldab, et kavandatud regionaalne investeerimisabi ettevõtjale Volkswagen Autoeuropa, Lda, mis anti 2014. aasta 30. aprillis ainult komisjoni heakskiidul, vastab kõikidele 2007.–2013. aasta regionaalabi suunistes ja hindamiskriteeriumides sätestatud tingimustele ning seda võib pidada ühisturuga kokkusobivaks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c tähenduses.

(145) Komisjon tuletab meelde, et menetlemise algatamise otsuse põhjenduse 16 kohaselt tagab Portugal, et teatatud abisummat ja teatatud abi osatähtsust ei ületata, kui realiseeritud abikõlblikud kulud erinevad planeeritud abikõlblikest kuludest, mis on arvesse võetud teatises ja maksimaalse abisumma arvutamisel. Portugal on komisjonile ka lubanud, et esitavad alates abi komisjonipoolsest heakskiitmisest iga viie aasta järel vahearuande (andmetega makstud abisummade ja kõikide muude ettevõttes/tehases algatatud investeerimisprojektide kohta) ning kuue kuu jooksul pärast abi viimase osamakse väljamaksmist teatatud maksegraafiku alusel üksikasjaliku lõpparuande,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Ettevõtjale Volkswagen Autoeuropa, Lda Portugali poolt kavandatava riigiabi väärtuses kuni 36,15 miljonit eurot nüüdisväärtuses, mille abi ülemmäär on 6,03 % brutotoetusekvivalendist, on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c kohaselt siseturuga kokkusobiv.

Seetõttu antakse luba rakendada kuni 36,15 miljoni eurone (nüüdisväärtuses) abisumma, mille ülemmäär on 6,03 % brutotoetusekvivalendist.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Portugali Vabariigile.

Brüssel, 27. november 2015

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Margrethe VESTAGER